

Υπόθεση T. Paez κατά Σουηδίας¹

Ανακοίνωση 39/1996

Αιτών άσυλο – Βάσιμος και δικαιολογημένος φόβος δίωξης λόγω πολιτικών πεποιθήσεων – Απόρριψη αιτήματος ασύλου λόγω των ισχυρισμών για ένοπλες πολιτικές δραστηριότητες – Ρήτρα αποκλεισμού του καθεστώτος του πρόσφυγα – Κατά την εξέταση της υπόθεσης για την υπαγωγή της στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3 της Σύμβασης είναι αδιάφορη η φύση των δραστηριοτήτων στις οποίες είχε αναμειχθεί ο απειλούμενος με την απέλαση ή την επαναπροώθηση.

Εφαρμοστέο δίκαιο

Άρθρα 3, 22, 25 παρ. 5 α' της Σύμβασης «κατά των Βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας»

N. 1782/1988 (ΦΕΚ 116, τ. Α')

Άρθρο 1 ΣΤ της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 «περί του Καθεστώτος των Προσφύγων»

N.Δ. 3989/1959 (ΦΕΚ 201, τ. Α')

I. Πραγματικά περιστατικά σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντα: Ο προσφεύγων, κύριος Paez, είναι πολίτης του Περού. Το 1990, σε ηλικία 25 ετών, εγκατέλειψε την πατρίδα του με προορισμό τη Σουηδία όπου υπέβαλε αίτημα ασύλου. Ως προς το φόβο δίωξης κατά την έννοια της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων ισχυρίστηκε ότι από το 1989 ήταν μέλος της οργάνωσης του Κομμουνιστικού Κόμματος του Περού, «Φωτεινό Μονοπάτι». Στις 2.4.1989 συνελήφθη στη διάρκεια επεισοδίων στο Πανεπιστήμιο όπου φοιτούσε. Οδηγήθηκε σε αστυνομικό τμήμα για αναγνώριση στοιχείων ταυτότητας και αφέθηκε ελεύθερος μετά από 24 ώρες. Την 1.11.1989 συμμετείχε σε διαδήλωση όπου διένειμε φυλλάδια και αυτοσχέδιες βόμβες. Η αστυνομία συνέλαβε περίπου 40 διαδηλωτές και μεταξύ αυτών τον αρχηγό της κομματικής ομάδας του προσφεύγοντα, ο οποίος μετά τη σύλληψή του εξαναγκάστηκε να αποκαλύψει τα ονόματα των μελών της. Την ίδια ημέρα η αστυνομία διενήργησε και' οίκον έρευνα στον τόπο διαμονής του κυρίου Paez, ο οποίος αποφάσισε να κρυφτεί ως τις 24.6.1990, οπότε αναχώρησε από το Περού νόμιμα, με διαβατήριο που είχε εκδοθεί στις 5.4.1990. Ισχυρίζεται ότι είναι ξάδερφος του J.P., ο οποίος είναι επίσης μέλος της οργάνωσης «Φωτεινό Μονοπάτι», ο οποίος συνελήφθη από την αστυνομία και κατά πληροφορίες δολοφονήθηκε το 1989 και του E. P., ο οποίος εξαφανίστηκε στις 21.10.1990. Η μητέρα του προσφεύγοντα και ο πατέρας του αγνοούμενου ανέθεσαν σε περουβιανό δικηγόρο να ερευνήσει την υπόθεση εξαφάνισης. Ο δικηγόρος παρέλαβε επιστολή – βόμβα, η οποία τον τραυμάτισε σοβαρά: αναγκάστηκε να διαφύγει από τη χώρα και κατέφυγε στη Σουηδία, η οποία του χορήγησε άσυλο. Αρχικά, μέλη της οικογένειας του προσφεύγοντα διέφυγαν από το Περού. Άλλα αναγνωρίστηκαν πρόσφυγες στη Σουηδία, άλλα στην Ολλανδία. Η Σουηδική κυβέρνηση απέρριψε το αίτημα ασύλου του αδερφού του και χορήγησε ανθρωπιστικό καθεστώς διαμονής στη μητέρα και στην αδερφή του. Στις 30.3.1993 η Επιτροπή Μετανάστευσης της Σουηδίας απέρριψε το αίτημα του προσφεύγοντα κρίνοντας ότι είχε συμμετάσχει σε σοβαρές μη πολιτικές ενέργειες. Άσκησε προσφυγή κατά της απορριπτικής απόφασης. Στις 16.12.1994 η Επιτροπή Προσφύγων για τους Αλλοδαπούς έκρινε ότι ο προσφεύγων είχε αναμφισβήτητα πολιτικές δραστηριότητες, αλλά δεν μπορεί να αναγνωρισθεί πρόσφυγας κατά το σουηδικό νόμο: αν και συντρέχουν στο πρόσωπό του οι προϋποθέσεις χορήγησης του ανθρωπιστικού καθεστώτος, οι ένοπλες δραστηριότητές του υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων, και άρα για συγκεκριμένο λόγο αποκλείεται η προστασία της Σύμβασης. Η Επιτροπή παρέπεμψε την υπόθεση για απόφαση στη Σουηδική κυβέρνηση, η οποία στις 12.10.1995 επιβεβαίωσε την πρωτοβάθμια απορριπτική του ασύλου απόφαση.

Ο αδερφός του προσφεύγοντα, του οποίου το αίτημα είχε επίσης απορριφθεί από τη Σουηδική κυβέρνηση και είχε διαταχθεί η απέλασή του από τη χώρα, προσέφυγε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Η προσφυγή του κρίθηκε παραδεκτή στις 18.4.1996, και εν τέλει η υπόθεση διαγράφηκε από το πινάκιο του Δικαστηρίου.

Ο προσφεύγων υποστήριξε ενώπιον της Επιτροπής κατά των Βασανιστηρίων ότι τυχόν επιστροφή του στο Περού θα οδηγούσε σε παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων από τη Σουηδία. Ισχυρίζεται ότι η αστυνομία στο Περού «βασανίζει» όσους κατηγορούνται για «τρομοκρατία και

¹Δημοσιευμένη στην [Επετηρίδα Δικαίου Προσφύγων και Αλλοδαπών 2000](#), εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή.

προδοσία». Ζήτησε από την Επιτροπή να υποβάλει προς τη Σουηδική κυβέρνηση αίτημα για την αναστολή εκτέλεσης της απέλασης, διαρκούσης της διαδικασίας εξέτασης της προσφυγής.

Προς απόδειξη των ισχυρισμών του υπέβαλε το από 18.8.1994 έγγραφο του Γραφείου της Ύπατης Αρμοστείας των Η.Ε. για τους Πρόσφυγες στη Σουηδία στο οποίο αναφέρεται ότι ο «βάσιμος και δικαιολογημένος φόβος της μητέρας του στηρίζεται σε αντικειμενικά στοιχεία» καθώς και την από 26.10.1995 επιστολή της οργάνωσης ανθρωπίνων δικαιωμάτων Human Rights Watch, όπου σχετικά με άλλον αιτούντα άσυλο από το Περού, αναφέρεται ότι «όσοι επιστρέφουν από τη Σουηδία θεωρούνται εν τοις πράγμασι αντάρτες της οργάνωσης Φωτεινό Μονοπάτι». Τέλος προσκομίζει έγγραφα τα οποία δημοσίευσε η προαναφερόμενη οργάνωση ανθρωπίνων δικαιωμάτων τον Ιούλιο του 1995 και αφορούν στις πρακτικές βασανιστηρίων στο Περού.

II. Η διαδικασία εξέτασης του αιτήματος αναγνώρισης του καθεστώτος του πρόσφυγα από τις αρχές της Σουηδίας: Σύμφωνα με τις απόψεις τις οποίες κατέθεσε η κυβέρνηση της Σουηδίας ενώπιον της Επιτροπής, το αίτημα ασύλου του προσφεύγοντα απορρίφθηκε επειδή διαπιστώθηκε ότι αναχώρησε από την πατρίδα του με ισχυρό διαβατήριο, το οποίο εκδόθηκε μετά τη σύλληψή του από την Αστυνομία. Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο προσφεύγων δεν ισχυρίστηκε στη διαδικασία εξέτασης του αιτήματος ασύλου ότι δωροδόκησε για να αποκτήσει διαβατήριο, οι αρμόδιες αρχές εκτίμησαν ότι δεν κατεζητείτο από τις αρχές του Περού όταν αποφάσισε να αναχωρήσει νόμιμα από τη χώρα τον Ιούνιο του 1990. Εξάλλου, σύμφωνα με όσα επικαλέστηκε για να θεμελιώσει το αίτημά του για άσυλο, ποτέ δεν συνελήφθη, δεν κρατήθηκε, δεν διώχθηκε ούτε καταδικάστηκε για τις δραστηριότητές του ως μέλους της ομάδας «Φωτεινό Μονοπάτι». Η μοναδική φορά που συνελήφθη και κρατήθηκε ήταν τον Απρίλιο του 1989, αλλά αφέθηκε ελεύθερος μετά από 24 ώρες. Ως προς την ουσία της υπόθεσης η κυβέρνηση της Σουηδίας αναφέρθηκε στην υπόθεση Mutombo κατά Ελβετίας, όπου αποτυπώνονται τα κριτήρια εφαρμογής του άρθρου 3 της Σύμβασης, δηλαδή ότι ο επικαλούμενος κίνδυνο βασανιστηρίων πρέπει να κινδυνεύει προσωπικά να βασανιστεί και ότι αυτός ο κίνδυνος είναι υπαρκτός και άμεση συνέπεια της επιστροφής του ενδιαφερόμενου προσφεύγοντα στην πατρίδα του. Όσον αφορά την κατάσταση ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Περού, η κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι σύμφωνα με τις εκθέσεις διεθνών οργανώσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων έχει αποκλιμακωθεί η πολιτική βία στη χώρα αυτή. Υποβάλει περαιτέρω τα ονοματεπώνυμα κάποιων αιτούντων άσυλο, οι οποίοι ισχυρίστηκαν ότι είναι μέλη της ομάδας «Φωτεινό Μονοπάτι» και απελάθηκαν από τη Σουηδία στη χώρα καταγωγής τους, υπογραμμίζοντας ότι δεν υπάρχουν εκθέσεις για βασανιστήρια ή για κακομεταχείρισή τους από τις αρχές του Περού, μετά την απέλασή τους. Για την απόδειξη αυτών των ισχυρισμών η κυβέρνηση της Σουηδίας αναφέρει ότι η Πρεσβεία της στη Λίμα επικοινωνήσε με τους απελαθέντες αιτούντες άσυλο οι οποίοι δεν ανέφεραν βασανιστήρια ή κακομεταχείριση. Κατά συνέπεια, ο προσφεύγων δεν θα βρεθεί σε δυσμενέστερη θέση από τους συμπατριώτες που έχουν ήδη απελαθεί από τη Σουηδία. Επιπλέον αναφέρει ότι δεν υπάρχουν αποδείξεις για σοβαρές ή μαζικές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Περού. Κατά την εξέταση του αιτήματος ασύλου του προσφεύγοντα οι αρμόδιες αρχές της Σουηδίας έλαβαν υπόψη τον τρομοκρατικό χαρακτήρα της ομάδας «Φωτεινό Μονοπάτι» και έκριναν ότι τα αδικήματα τα οποία έχουν διαπραχθεί στο όνομα αυτής της οργάνωσης υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 ΣΤ της Σύμβασης της Γενεύης για το Καθεστώς των Προσφύγων. Εξάλλου, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, οι αρχές της Σουηδίας εφαρμόζουν το ίδιο με την Επιτροπή κριτήριο όταν αποφασίζουν τον επαναπατρισμό ενός προσώπου στην πατρίδα του. Η απλή πιθανότητα υποβολής σε βασανιστήρια κατά την επιστροφή στην πατρίδα δεν αρκεί για την απαγόρευση επαναπροώθησης στα πλαίσια του άρθρου 3 της Σύμβασης. Συμπερασματικά, κατά την άποψη της κυβέρνησης της Σουηδίας και βάσει των στοιχείων του φακέλου του ο προσφεύγων δεν καταζητείται από τις αρχές της πατρίδας του για τρομοκρατικές ή άλλες πράξεις. Δεν υπάρχει ένδειξη ότι οι αρχές της χώρας του γνωρίζουν τη συμμετοχή του στην ομάδα «Φωτεινό Μονοπάτι». Ακόμα και εάν συλληφθεί για αδικήματα του κοινού ποινικού δικαίου δεν θα κινδυνεύσει να υποστεί βασανιστήρια. Εάν συλληφθεί στο αεροδρόμιο θα μεταφερθεί σε κρατητήρια υπό την αιγίδα του δημόσιου κατήγορου. Ο κίνδυνος να υποστεί βασανιστήρια στα κρατητήρια είναι εξαιρετικά περιορισμένος. Τελικά η κυβέρνηση υποστηρίζει ότι είναι ελεύθερος να αναχωρήσει από τη Σουηδία με προορισμό χώρα της επιλογής του.

III. Η αίτηση ενώπιον της Επιτροπής: Ο κύριος Ραεζ υποστήριξε ότι η συμμετοχή του στην ομάδα «Φωτεινό Μονοπάτι» δεν αρκεί για να αποκλεισθεί από την προστασία της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων. Σχετικά με την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Περού αναφέρθηκε

στην Έκθεση του Υπουργείου Εξωτερικών των ΗΠΑ για την Κατάσταση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στο Περού το 1995 σύμφωνα με την οποία τα βασανιστήρια και η κακομεταχείριση των κρατουμένων αποτελούν κοινή πρακτική. Η έκθεση αυτή αναφέρει ότι οι δυνάμεις ασφάλειας της κυβέρνησης υποβάλλουν συστηματικά σε βασανιστήρια τους ύποπτους για την ανατροπή του καθεστώτος που κρατούνται σε στρατιωτικούς και αστυνομικούς χώρους. Αναφορικά με την ύπαρξη ισχυρού διαβατηρίου, υποστηρίζει ότι είναι δυνατή η έκδοση διαβατηρίου με δωροδοκία και ότι δεν είναι αδύνατη η αναχώρηση από τη χώρα παρά τα σοβαρά προβλήματα που δημιουργούν οι αρχές. Όσον αφορά τους ισχυρισμούς της Σουηδικής κυβέρνησης σύμφωνα με τους οποίους δεν υπάρχουν βάσιμες πληροφορίες ότι βασανίστηκαν στο Περού όσοι αναγκάστηκαν να επιστρέψουν από τη Σουηδία, ο προσφεύγων αναφέρεται στην υπόθεση του N.A.-I., ο οποίος όταν επέστρεψε στο Περού συνελήφθη στο αεροδρόμιο, κατηγορήθηκε ότι ήταν τρομοκράτης στην Ευρώπη, δικάστηκε και αθώωθηκε τέσσερις μήνες αργότερα. Πλην όμως στη διάρκεια της κράτησής του υποβλήθηκε σε βασανιστήρια. Συμπερασματικά ισχυρίζεται ότι η Σουηδία υποτιμά τον κίνδυνο να υποστεί βασανιστήρια όταν επιστρέψει στην πατρίδα του. Σχετικά υποβάλει εκθέσεις από τις οποίες προκύπτει ότι τα βασανιστήρια αποτελούν διαδεδομένη πρακτική στο Περού. Εν κατακλείδι υποβάλει στοιχεία τα οποία αφορούν στη δίωξη που υπέστησαν από τις αρχές του Περού οι συγγενείς του: ένας ξάδερφος του δολοφονήθηκε από τις δυνάμεις ασφαλείας και ένας άλλος είναι αγνοούμενος.

IV. Η Διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής: Κατά την 16η Σύνοδό της, την 8.5.1996 η Επιτροπή ζήτησε από την κυβέρνηση της Σουηδίας να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με τους ισχυρισμούς της, ότι δηλαδή δεν γνωρίζει περιπτώσεις Περουβιανών οι οποίοι να βασανίστηκαν ή να υποβλήθηκαν σε κακομεταχείριση όταν επέστρεψαν στην πατρίδα τους. Επίσης ζήτησε να διευκρινιστεί γιατί επιτρέπεται στην αδερφή και στη μητέρα του κυρίου Ruez να παραμένουν στη Σουηδία και εάν η εφαρμογή του άρθρου 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων αποτελεί την ειδοποιό διαφορά στην οποία στηρίζεται η διαφορετική μεταχείριση του προσφεύγοντα. Ζήτησε επιπλέον από τον κύριο Ruez να διευκρινίσει τις συνθήκες υπό τις οποίες ερευνήθηκε το σπίτι του στο Περού από την αστυνομία στις 1.11.1989, ειδικότερα εάν υπήρχαν μάρτυρες, εάν η αστυνομία επανήλθε αναζητώντας τον καθώς και τις συνθήκες έκδοσης του διαβατηρίου, της αναχώρησής του από το Περού και του ταξιδιού του.

V. Οι παρατηρήσεις της Σουηδικής Κυβέρνησης επί της ουσίας της ανακοίνωσης: Με τις από 12.9.1996 προτάσεις της η κυβέρνηση της Σουηδίας διευκρίνισε ότι οι απόψεις της, ότι δεν υπάρχουν συστηματικές, κατάφωρες ή μαζικές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Περού, βασίζονται σε πρόσφατες πληροφορίες που της διαβίβασε η Πρεσβεία της στη Λίμα. Σύμφωνα με την έκθεση της οργάνωσης ανθρωπίνων δικαιωμάτων του Περού La Coordinadora, σε βασανιστήρια υποβάλλονται κατά τις ανακρίσεις από την αστυνομία μόνον οι άποροι, οι αγρότες και οι νεαροί εγκληματίες. Επιβεβαιώνει την άποψη της ότι δηλαδή δεν υπάρχουν λόγοι να πιστεύεται ότι ο κύριος Ruez θα υποστεί βασανιστήρια εάν επιστρέψει στο Περού, αφού βασιζόμενη σε στοιχεία της διπλωματικής της αποστολής στη Λίμα οι Περουβιανοί, απορριφθέντες αιτούντες άσυλο, μέλη της οργάνωσης «Φωτεινό Μονοπάτι» που αναγκάζονται να επιστρέψουν στην πατρίδα τους δεν υποβάλλονται σε βασανιστήρια. Διευκρινίζει περαιτέρω ότι η Πρεσβεία έλαβε τις πληροφορίες αυτές από συνεντεύξεις και επαφές με καλά ενημερωμένους πολίτες και οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Περού. Η κυβέρνηση της Σουηδίας αρνήθηκε να αποκαλύψει τις πηγές πληροφόρησής της για λόγους προστασίας τους.

Η κυβέρνηση της Σουηδίας αναγνωρίζει ότι στη μητέρα και στην αδερφή του αιτούντα χορηγήθηκε – κατ' εφαρμογή του ευεργετήματος της αμφιβολίας – καθεστώς πρόσφυγα εν τοις πράγμασι, επειδή προέρχονται από μια οικογένεια της οποίας τα μέλη αναμείχθηκαν σε δραστηριότητες της οργάνωσης «Φωτεινό Μονοπάτι». Όμως, ο προσφεύγων ήταν ενεργό μέλος της οργάνωσης και η περίπτωσή του υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων. Δεν ήταν η συμμετοχή του κυρίου Ruez στην οργάνωση ο καθοριστικός παράγοντας για την απόρριψη του αιτήματός του, αλλά οι ισχυρισμοί του ότι το Νοέμβριο του 1989 κατασκεύασε βόμβες, οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν εναντίον της αστυνομίας. Άρα, δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις εκείνες που θα επέβαλαν στη Σουηδία να επιτρέψει την παραμονή του στη χώρα και δεν υπήρχαν εμπόδια στην εκτέλεση τη διαταγής απέλασης. Επιπλέον, δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι οι αρχές του Περού αποπειράθηκαν να εμποδίσουν την αναχώρησή του, διαπίστωση η οποία οδηγεί στο συμπέρασμα ότι ο προσφεύγων δεν διώκεται ούτε ενδιαφέρει την αστυνομία της χώρας καταγωγής του: σύμφωνα με πληροφορίες της Πρεσβείας της Σουηδίας στη Λίμα δεν καταζητείται από την αστυνομία για τρομοκρατικές ενέργειες. Η αξιοπιστία του κρίθηκε αρνητικά επειδή

δεν κατονόμασε τον αρχηγό της κομματικής του ομάδας ούτε το όνομα του φίλου του ο οποίος τον ενημέρωσε ότι καταζητείται από την αστυνομία. Κατά την άποψη της σουηδικής κυβέρνησης ο προσφεύγων δεν απέδειξε ότι η επαναπροώθησή του στο Περού θα παραβιάσει το άρθρο 3 της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων.

VI. Οι απόψεις του κυρίου Ruez ενώπιον της Επιτροπής: Στις προτάσεις που υπέβαλε ο προσφεύγων στην Επιτροπή στις 16.9.1996 εξηγεί ότι στις 1.11.1990, όταν η Αστυνομία πραγματοποίησε κατ' οίκον έρευνα στο σπίτι του στο Περού, ήσαν παρόντες η μητέρα του και ο αδερφός του. Στις 19:00 της ημέρας αυτής δύο αστυνομικοί τον αναζήτησαν προσωπικά. Όταν διαπίστωσαν ότι δεν βρισκόταν στο σπίτι πραγματοποίησαν έρευνα στο δωμάτιό του και πήραν βιβλία και άλλα έγγραφα. Πριν αναχωρήσουν άφησαν «εντολή» στη μητέρα του να επικοινωνήσει ο γιος της με το Αντιτρομοκρατικό Τμήμα της Αστυνομίας, καθώς ήθελαν να του υποβάλουν ερωτήσεις για τους φίλους του από το Πανεπιστήμιο. Επισήμαιναν ότι εάν δεν εμφανισθεί η κατάσταση θα χειροτέρευε γι' αυτόν. Μετά την επίσκεψη της αστυνομίας ο αδερφός του επικοινωνήσε με τους φίλους του από τον Πανεπιστήμιο, οι οποίοι τον προειδοποίησαν να μην επιστρέψει στο σπίτι. Έκτοτε η αστυνομία δεν επανήλθε στο σπίτι αναζητώντας τον.

Αναφερόμενος στο νόμιμο τρόπο αναχώρησής του από την πατρίδα του διευκρίνισε ότι οι φίλοι του τον βοήθησαν στην έκδοση του διαβατηρίου από την αρμόδια υπηρεσία της Λίμας. Την εποχή που αναχώρησε από το Περού ο καθένας μπορούσε να έχει νόμιμο διαβατήριο χωρίς πρόβλημα. Επίσης προβλέπεται η έκδοση διαβατηρίου στο όνομα κάποιου άλλου. Για το θέμα αυτό επικαλέστηκε την από 10.4.1995 επιστολή του Σουηδικού τμήματος της Διεθνούς Αμνηστίας, η οποία απευθυνόμενη στην κυβέρνηση της Σουηδίας τονίζει ότι η νόμιμη αναχώρηση του περουβιανού αιτούντα άσυλο δεν αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την έκβαση της αίτησης ασύλου. Ο προσφεύγων αναχώρησε αεροπορικά από τη Λίμα στις 24.6.1990. Για την προστασία του δωροδόκησε στο αεροδρόμιο και εξήλθε από τη χώρα συνοδευόμενος από μέλος του Κοινοβουλίου και πρώην στέλεχος της Επιτροπής Δικαιοσύνης και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Περού.

Εάν επιστρέψει στο Περού θα κινδυνεύσει. Δύο μέλη της οικογένειάς του ήσαν θύματα σοβαρών δώξεων: το ένα αγνοείται και το άλλο δολοφονήθηκε. Αφού ανήκει σε πολιτικά δραστηριοποιημένη οικογένεια έχει κάθε λόγο να φοβάται για την προσωπική του ακεραιότητα εάν επιστρέψει στο Περού.

Προσθέτει ότι φοβάται ακόμα περισσότερο λόγω της δημοσιότητας της υπόθεσης του αδερφού του ενώπιον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Είναι πλέον σαφές ότι ο αδερφός του είναι μέλος της οργάνωσης «Φωτεινό Μονοπάτι».

Με τις από 24.10.1996 απόψεις του ο κύριος Ruez γνωστοποιεί στην Επιτροπή ότι σύμφωνα με την έκθεση της οργάνωσης Human Rights Watch η οποία δημοσιεύθηκε το Σεπτέμβριο του 1996 με το τίτλο «Η πολιτική ασύλου στη Σουηδία στο πλαίσιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων» οι μεταρρυθμίσεις στο Περού είναι ελάχιστες, ταξιδιωτικά έγγραφα εκδίδονται εύκολα δωροδοκώντας τους αξιωματούχους και απρόσωπα δικαστήρια συνεχίζουν να καταδικάζουν πολίτες. Από την έκθεση αυτή προκύπτει πόσο λανθασμένες πληροφορίες έχουν οι σουηδικές αρχές για την κατάσταση των δικαιωμάτων του ανθρώπου στο Περού. Αναφέρεται σε τρεις περιπτώσεις επαναπροώθησης, όπου διαφαίνεται ότι κύριο μέλημα των Σουηδικών αρχών είναι ο περιορισμός της μετανάστευσης.

Ισχυρίζεται ότι η θέση της Σουηδίας, ότι δηλαδή δεν θα κινδυνεύσει να υποστεί βασανιστήρια εάν αναγκαστεί να επιστρέψει στο Περού στηρίζεται σε ανεπιβεβαίωτες και μη κατονομαζόμενες πηγές. Η απλή αναφορά της Σουηδίας σε μια έκθεση την οποία δεν θέτει υπόψη της Επιτροπής δεν αποτελεί απόδειξη. Επιπλέον οι πληροφορίες που μετέφερε η Σουηδική πρεσβεία από τη Λίμα αναφορικά με τη μητέρα του δεν ευσταθούν και άρα οι πληροφορίες που έχει διαβιβάσει στη Σουηδία θα πρέπει να τύχουν προσεκτικής εξέτασης. Αναφέρεται στην υπόθεση του N.A.I. (ο οποίος βασανίστηκε όταν αναγκάστηκε να επιστρέψει στο Περού), την οποία φαίνεται να αγνοεί η Σουηδική πρεσβεία στη Λίμα παρά το γεγονός ότι η Σουηδία αναγνώρισε στο πρόσωπό του καθεστώς πρόσφυγα εν τοις πράγμασι.

Και ενώ η κατάσταση στο Περού μπορεί να έχει βελτιωθεί σε σχέση με τις εξαφανίσεις και τις δικαστικές εκτελέσεις τα βασανιστήρια είναι συστηματική και διαδεδομένη πρακτική. Αναφέρεται σε έκθεση της οργάνωσης Human Rights Watch που δημοσιεύθηκε τον Αύγουστο του 1996, σύμφωνα με την οποία τα βασανιστήρια αποτελούν γενικευμένη πρακτική στις περιπτώσεις τρομοκρατίας.

Σχετικά με τους ισχυρισμούς της Σουηδίας για την αναξιπιστία του στη διαδικασία καθορισμού του καθεστώτος του πρόσφυγα υπενθυμίζει ότι σε συνέντευξή του στην Επιτροπή Μετανάστευσης, στις

7.11.1990 αποκάλυψε το όνομα του αρχηγού της κομματικής του ομάδας.

Τέλος αναφέρεται στη σημασία που αποδίδει η Ύπατη Αρμοστεία των Η.Ε. για τους Πρόσφυγες στα βιώματα των συγγενών του. Σημειώνει ότι δύο ξαδέρφια του δολοφονήθηκαν στο Περού για πολιτικούς λόγους και ότι άλλος ένας ξάδερφός του αναγνωρίστηκε πρόσφυγας από την Ολλανδία. Καταλήγοντας υπογραμμίζει ότι αν και ήταν δραστήριο μέλος της οργάνωσης «Φωτεινό Μονοπάτι» ποτέ δεν διέπραξε έγκλημα κατά της ειρήνης, έγκλημα πολέμου ή έγκλημα κατά της ανθρωπότητας και άρα δεν υπάγεται η περίπτωση του στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων.

Νόμω βάσιμο: Η απαγόρευση της απέλασης ή της επαναπροώθησης που προβλέπει το άρθρο 3 είναι απόλυτη. Όταν για βάσιμους λόγους πιστεύεται ότι ο απειλούμενος με απέλαση ή επαναπροώθηση θα κινδυνεύσει να υποστεί βασανιστήρια, τότε το Συμβαλλόμενο στη Σύμβαση κράτος υποχρεούται να απέχει από κάθε ενέργεια απομάκρυνσης. Κατά την εξέταση της υπόθεσης για την υπαγωγή της στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3 της Σύμβασης είναι αδιάφορη η φύση των δραστηριοτήτων στις οποίες είχε αναμειχθεί ο απειλούμενος με την απέλαση ή την επαναπροώθηση.

Σκεπτικό: Πριν την εξέταση των ουσιαστικών ισχυρισμών της ανακοίνωσης, η Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων ερευνά εάν η ανακοίνωση ασκήθηκε παραδεκτά κατά το άρθρο 22 της σύμβασης.

Η Επιτροπή καλείται να αποφασίσει σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 3 της Σύμβασης εάν δηλαδή υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να πιστεύεται ότι εάν κύριος Ραεζ επιστρέψει στο Περού θα υποστεί βασανιστήρια. Για το σκοπό αυτό και κατ' εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου 3 της Σύμβασης η Επιτροπή εκτιμά όλα τα στοιχεία, μεταξύ των οποίων και την ύπαρξη συστηματικών, κατάφωρων ή μαζικών παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Σε αυτό το πλαίσιο πρέπει να διαπιστωθεί εάν ο απειλούμενος με απέλαση ή επαναπροώθηση θα κινδυνεύσει προσωπικά να υποβληθεί σε βασανιστήρια στη χώρα όπου θα απελαθεί ή θα επαναπροωθηθεί. Η ύπαρξη ενός συνόλου συστηματικών, σοβαρών, κατάφωρων ή μαζικών παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε μια χώρα δεν αποτελεί ουσιώδη λόγο καθορισμού του κινδύνου βασανιστηρίων που αντιμετωπίζει οποιοσδήποτε απελαθεί ή επαναπροωθηθεί στη χώρα αυτή. Επιβάλλεται η ύπαρξη συμπληρωματικών λόγων από τους οποίους να αποδεικνύεται ότι ο απειλούμενος με απέλαση ή επαναπροώθηση θα κινδυνεύσει προσωπικά. Όμοια, η απουσία ενός συνόλου συστηματικών, σοβαρών, κατάφωρων ή μαζικών παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων δεν σημαίνει την απουσία κινδύνου βασανιστηρίων, ο οποίος πρέπει να ερευνάζεται με την εκτίμηση και την αξιολόγηση των συγκεκριμένων εξατομικευμένων δεδομένων.

Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι δεν αμφισβητούνται τα πραγματικά γεγονότα στα οποία στηρίζεται το αίτημα ασύλου του κυρίου Ραεζ. Ο προσφεύγων είναι μέλος της οργάνωσης «Φωτεινό Μονοπάτι» και στις 1.11.1989 συμμετείχε σε διαδήλωση όπου μοίρασε φυλλάδια και αυτοσχέδιες βόμβες. Έτσι, η αστυνομία πραγματοποίησε κατ' οίκον έρευνα στο σπίτι του, ενέργεια που τον ανάγκασε να παραμείνει στο Περού κρυμμένος έως ότου αναχώρησε για τη Σουηδία όπου και υπέβαλε αίτημα ασύλου. Επίσης δεν αμφισβητείται ότι ο κύριος Ραεζ προέρχεται από μια οικογένεια της οποίας τα μέλη είναι πολιτικά δραστηριοποιημένα, ότι ένας ξάδερφός του αγνοείται και ένας άλλος έχει δολοφονηθεί για πολιτικούς λόγους καθώς και ότι η Σουηδία αναγνώρισε τη μητέρα του και την αδερφή του πρόσφυγες εν τοις πράγμασι.

Από τις προτάσεις που υπέβαλε ενώπιον της Επιτροπής η κυβέρνηση της Σουηδίας καθώς και από τις αποφάσεις των μεταναστευτικών αρχών προκύπτει ότι η άρνηση χορήγησης ασύλου στον προσφεύγοντα στηρίζεται στη ρήτρα αποκλεισμού του άρθρου 1 ΣΤ της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων. Η άποψη αυτή συνάγεται από το γεγονός ότι οι αρχές της Σουηδίας, χορήγησαν καθεστώς εν τοις πράγμασι πρόσφυγα στη μητέρα και στην αδερφή του, αναγνωρίζοντας ότι προέρχονται από έντονα πολιτικοποιημένη οικογένεια τα μέλη της οποίας συμμετέχουν στην οργάνωση «Φωτεινό Μονοπάτι». Όμως, η Σουηδία δεν αιτιολόγησε επαρκώς το λόγο της διαφορετικής μεταχείρισης του κυρίου Ραεζ.

Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία της υπό κρίση υπόθεσης η Επιτροπή θεωρεί ότι οι λόγοι τους οποίους επικαλείται η Σουηδία για να δικαιολογήσει την απέλαση του προσφεύγοντα στο Περού δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 3 της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων.

Υπό το φως των προηγούμενων σκέψεων η Επιτροπή κρίνει ότι η Σουηδία υποχρεούται να αποτρέψει την απέλαση του κυρίου Τ. Ραεζ στο Περού.